

LVNAEBVRGENSIS DVCATVS.

34

SVNT qui Lunaburgum putant ante multa tempora constructum à Romanis, ibique erectum idolum Lunæ, quod in eo loco sterisse dicitur vsq; ad tēpora Caroli Magni. Albertus verò Crantzius in sua scribit Saxonia, sub Hērico 4. arcē Luneburgēsem, sed nō oppidū exitisse. Otto Imp. erexit locum istū in Comitatu, adiunctis ei prædijs de terra Meckelburgenli. Deinde circa annum Christi 1235. Fridericus 2. ex Comitatu fecit Ducatum. Hanc ditionem vna cum dominio Brunsvicensi possederunt tres Ottones Imp. atque posteri eorum vsque ad Henricum Leonem, qui exurus Bauaria, Saxonia, & omni ditione sua, Brunsvicum & Lunaburgum retinuit. Salinæ vberriimæ atque ditissimæ apud Lunaburgum habentur, ex quibus multi monasteriorum Abbates, & multi Ecclesiarum prælati vitam quædam suenerunt. Fuit enim quæstus salis vberriimus. Has Salinas Lunaburgenses violenter viurpauerunt: ob quam rem à Nicolao Pont. Max. & à Friderico Imp. Aug. damnati fuerunt. Consulatus qui eius rei autor habebatur, autoritate Apostolica deiectus est: sed favore Bernhardi Ducis Brunsvicensis pauld̄ postea in pristinum statum redijt: & qui nouiter Consulatum adierant, in carcerem conijciuntur: ciuitati rebellī & ecclesiasticorum bonorum rapaci sacris interdictum est, non tamen desunt qui rem Diuinā apud eos faciant. Vrbs est hæc minutissimā, cinctā fossis & vallis. habet figuram ferè quadratam, patens in longum passibus circiter 1450. & in latum nongentis. Fuerunt per circuitum vrbs maximæ solitudines, sed quæ nostro æuo pro bona parte coluntur & habitantur. Sunt tres parochiales Ecclesiæ in vrbe, inter quas S. Ioannis primatum habet. Sunt etiam tria in ea monasteria, inter quæ Cænobium S. Michaelis vetustius est & locupletius. Occupantur ciues & mercatores potissimum negotiatione salis, quod ibi in magna copia coquitur, & terra mariq; Hamburgum, Lubecam, & ad alia loca per circuitum distrahendum defertur. Cæterum Dux Ioannes abnepos Hērici Leonis primus operam impendit Salinæ Lunaburgensi, quæ vsque ad eius tempora tenuis fluxit. at ille nouam aperuit longè ea quæ pridem fluxerat vberiolem. Erat autem tunc annus Christi 1269. & prosperatum est opus in manibus eius vehementer. Prima origo huius salis fuginis fuit haud procul à monte Calcario olim inuenta. puteo inclusa, viris fortibus qui aquam die noctuque exhaurirent, deputata, atque ex æquo diuitibus & pauperibus distributa. Nec hīc in hunc vsque diem vlla vetustatis facta est immutatio. Durat adhuc antiqua columna, quæ sustinet trabem, cui adhæret magna vrna, aquam è profundis educens. Canales seu fistulæ per quas salis aqua deriuatur, pulchro ordine distribuuntur (sunt autem numero quinquaginta) ad singulorum casas, habetque vnaquæque casa quatuor sartagine ex plumbo factas, quadrilateras, latas duabus vlnis, & transversa manu profundas: quæ vsu detritæ renouantur absque vlla liquefactione. Duabus autem horis sal concoctum & ex sartagine sublatum distrahitur in varias illius terræ partes. Produunt Saxonum historie Hermannum Billing agricolæ cuiusdam filium, natum prope Soltore in Lunaburgēsi solitudine, valde magnum effectum apud Ottonem Imp. ob fidele ministerium, quod eidem Cæsari in Italia agenti, interim in Saxoniæ partibus exhibuit. putantq; hunc Hermannum extruxisse arcem in monte Calcario, & fundasse prope eundem montem monasterium S. Benedicti, cuius filius Benno absoluit quæ pater morte preuentus non perfecerat. habebaturque tum arx illa inexpugnabilis. Erat illo tempore

iuxta oppidum nomine Modestorf situm, quod alluebat amnis Elmenovv, qui & hodie per Lunenburgum fluit, molas agēs, multasque vrbi commoditates adferens, tādē in Albim exoneratur. Erat quoque ad iactum vnus lapidis à dicto monte sita Badovvyck, ciuitas antiqua, potens, & ob mercatorum in ea negotiationes valde celebris, sed quam Henricus Leo de exilio ex Anglia reuersus & à ciuibus vrbis non receptus, cum ipse secundum maternam lineam ab Hermanno Biling descendisset, & dominium regionis ad eum spectaret, subuertit, anno scilicet 1188. in die Simonis & Iudæ, ex cuius ruinis adiacentia loca, potissimum autem Lunenburgum plurimum fuerunt instaurata. Fundauerat enim Carolus Magnus in Bardouico Episcopatum, sed qui postea translatus fuit ad Verdensē ciuitatem. Hodie Bardouicus est vicus rusticorum, hoc nomine celebris quod abundet olerum hortalicij. abest autem parum à Luneburgo, vocata olim Barderopolis. Deuastato itaque Bardouico, Lunenburgum cepit supra modum crescere in ædificijs, diuitijs, & mercimonijs, sicut & post aliquot annos Modestorf sub Ottone Imp. duce Brunsvicensi creuit in ciuitatem, quin & tota regio illa sub hoc Principe sublimata est ad Principatum, retinuitque nomen à burgo in monte extracto. Anno Christi 1369. post mortem Ducis V Vilhelmi multa nata sunt dissidia, & grauissimorum bellorum seminaria. vnde vrbs Lunenburgensis nō parum fuit incommodata, maximē cum Magnus dux Brunsvicensis quædam permitteret quæ Senatus Lunenburgensis recusabat, quare Dux iratus exiit ciues priuilegijs suis, accepitque ciuitatis clauēs, & multas ex arce intulit iniurias. Anno Christi 1388. inciderunt quædam controversiæ inter Duces Saxonæ, & Brunsvicensem, quæ faciliē ad magnum creuissent bellum, nisi intercessione quorundam prælatorum & aliorum bonorum virorum sublata fuissent, & perpetua pax confirmata. Tunc etiam Bernhardus & Henricus fratres Duces Lunenburgenses confirmarūt ciuitatibus Luneburgo, Hannoueræ, Vltzenæ, & toti regioni antiqua ipsarum priuilegia & iura, eaque cumulatiora reddiderunt. Suborta sunt deinde multa dissidia inter Duces & ciuitatem ipsam Lunenburgensem, sed quæ per comitia, transactiones & confæderationes rursus sunt pacata. Anno 1400. deposito ab Imperio V Venceslao, atque electo Ruperto principe palatino, fuit Fridericus dux Brunsvicensis & Lunenburgensis dum reuerteretur domum occisus in terra Episcopatus Moguntinensis, & frater eius Bernhardus captus, vnde graue triennale ortum fuit bellum, in quo Senatus & ciuitas Lunenburgensis in grauissima incidit debita. Hodie vrbs & regio

• omnis florentissima pace ac diuitijs, nec minus bonarum artium disciplinis.

